

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO (MRU)
SŪDUVOS AKADEMIJOS
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VERSLO VADYBA**

**VERTINIMO IŠVADOS
2025 m.**

Ekspertų grupė:

1. Doc. dr. Giedrius Romeika (grupės vadovas), akademinės bendruomenės atstovas
2. Prof. dr. Erika Župerkienė, akademinės bendruomenės atstovė
3. Petras Baltusevičius, socialinių partnerių atstovas
4. Jovita Bžezinskaja, studentų atstovė

Vertinimo koordinatore – Danutė Reketienė

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Verslo vadyba
Studijų krypčių grupė (-ės)	Verslo ir viešoji vadyba
Studijų kryptis (-ys)	Vadyba
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmosios pakopos studijos
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė, iššęstinė (3 m. (NS), 4 m. (IS))
Studijų programos apimtis kreditais	180
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Verslo vadybos bakalauras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ.....	5
2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS	5
2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS.....	7
2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA	9
2.4. STUDIJAIVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS	11
2.5. DĖSTYTOJAI	12
2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI.....	14
2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS	15
III. REKOMENDACIJOS.....	17
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	18

I. ĮŽANGA

Mykolo Romerio universiteto (toliau – Universitetas, MRU) ketinamos vykdyti pirmosios pakopos vadybos krypties studijų programos Verslo vadyba (toliau – Programa) vertinimui suformuota ekspertų grupė, pirmajame savo veiklos etape individualiai susipažino su Universiteto pateiktais dokumentais ir parengė pirmines vertinimo išvadas. Vertinimo procese, organizuotame remiantis SKVC direktoriaus patvirtinta Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodika, Universiteto pateikta informacija bei duomenys buvo vertinami vadovaujantis studijas reglamentuojančiais teisės aktais: Vadybos studijų krypties aprašu; LR Mokslo ir studijų įstatymu LR Vyriausybės nutarimu „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl studijų kryptių ir kryptių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašo, jo keitimo tvarkos, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principų patvirtinimo“; Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu.

Pirminėse išvadose atskleisti vertinimo elementai reikalaujantys patikslinimų, papildomos informacijos. Reikiamai informacijai surinkti parengtas klausimų, adresuojamų susitikimų dalyviams vizito metu sąrašas. Vizitas į MRU Sūduvos akademiją vyko 2025 m.

Antrajame vertinimo etape, vizito, kuris vyko 2025 m. balandžio 16 d., į Universitetą metu pokalbiuose su MRU administracijos atstovais, Programos aprašo rengimo grupe, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais buvo renkama bei tikslinama informacija, reikalinga pirminių vertinimo išvadų papildymui bei patobulinimui. Susipažinus su materialiaja studijų baze buvo paprašyta pateikti įrodymų apie valdomos infrastruktūros naudojimo intensyvumą. Po vizito rengėjai pateikė laboratorijų užimtumą iliustruojančias ataskaitas – paskaitų vykstančių laboratorijose tvarkaraščių kopijas.

Trečiajame vertinimo etape ekspertai parengė vertinimo išvadų projektą, apimančį ir eilę rekomendacijų, skirtų Programos kokybės gerinimui, ir pateikė aukštajai mokyklai rekomendacijas Programos aprašą taisyti per 10 d. d. Ekspertai, gavę aukštosios mokyklos pastabas dėl faktinių klaidų ir įvertinę rekomendacijų per 10 d. d. įgyvendinimą, teikia galutines Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

Programos apraše yra pateiktas pagrindimas kodėl 3 specializacijoms pasirinkta būtent: Kultūros ir sporto industrijos, Agroverslas, Medijų vadyba (atlikta regiono darbdavių apklausa, kurios rezultatai pateikti Aprašo 6-7 p.), tačiau dėl pasirinkimo tvarumo bei tęstinumo užtikrinimo (ar pavyks vykdyti programos visas specializacijas daugiau nei kelis metus) vienareikšmiško atsakymo nepateikiama.

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Tyrimo duomenys (susumuoti respondentų planai įdarbinti konkretų d. pakoregavus programos aprašą (panaikinus absolventų skaičių) sufleruoja prielaidą jog regiono rinka turėtų būti „prisotinta“ parengtais specialistais per artimiausius kelis metus, jei tuo laikotarpiu kasmet bus suformuojama pilnavertė studentų grupė, kuri dar ir „konkuruos“ su kita ketinama vykdyti studijų programa „Transporto logistika“ (tas pats tyrimas taip pat apima ir šios programos poreikio pagrindimą). Programos apraše ir susitikimų metu akcentuotas vietinis, regiono poreikis, grindžiamas atliktu tyrimu. Tiek tyrimo rezultatus, tiek poreikį patvirtino susitikime dalyvavę socialiniai dalininkai. Atsižvelgiant į Programos rengėjų įžvalgas grindžiamas antriniais statistiniais duomenimis apie Lietuvos darbo rinką, galima daryti prielaidą jog į šalies poreikius dėmesys taip pat buvo atkreiptas, tačiau atsižvelgiant į MRU tarptautines veiklas (dalyvavimą tarptautiniuose reitingavimuose) pasigendama tarptautinės dedamosios.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitikties institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Susitikimo su Universiteto administracija metu buvo fiksuojama informacija, jog Agroverslo studijų sritis nėra prioritetinė ir jai skirti atitinkamai išteklių neplanuojama. Tai verčia apsvarstyti šios studijų programos specializacijos kokybės užtikrinimo galimybes. Keliamą susirūpinimą padidina ir faktinė situacija, kai Agroverslo specializacijai realizuoti priskiriamas vienintelis dėstytojas. Nepaisant to, socialiniai dalininkai tvirtai įsitikinę šios specializacijos reikalingumu atliepiant regiono poreikius.

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Orientacija į regioną bei Lietuvos rinką neprieštarauja Universiteto misijai „stiprinti demokratinę Lietuvos valstybę, skatinti darnią novatorišku mokslu grįstą visuomenės pažangą, ugdyti laisvas, kūrybingas, atsakingas, kritiškai mąstančias ir visą gyvenimą

besimokančias asmenybes, kiekvienam bendruomenės nariui atverti kelius į asmeninę ir profesinę sėkmę“ (Aprašo 8 p.), tačiau tuo pat metu, išimtinis dėmesys vietiniams poreikiams nesutampa su vienu iš Universiteto tikslų „studentų ir personalo tarptautiškumo, pritraukimo didinimas“ (Aprašo 8 p.).

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Programos apimtis (180 kreditų) bei apimties sandara (studijų krypties dalykai- 156 kreditai, praktika ir baigiamasis darbas – po 15 kreditų), metinis kreditų skaičius (60 nuolatinių studijų formoje ir 45 iššestinių studijų formoje), kontaktinių valandų apimtis (29,9%) atitinka kiekybinius teisės aktų reikalavimus. Programos tikslai bei numatomi studijų rezultatai dera su vadybos studijų krypties apraše įtvirtintais studijų rezultatais.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų nesuderinamumo nepastebėta. Programoje nurodomi įvairūs mokymo metodai (atvejų analizė, projektinis mokymas, interaktyvūs užsiėmimai), kurie teoriškai sudaro prielaidas aktyviam mokymuisi. Išskirtinas praktinių veiklos valdymo įgūdžių tobulinimas pasitelkiant “Verslo simuliacija imitacinėje bendrovėje” dalyką.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklių kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Stebimi netolygumai tarp specializacijų realizavimo:

- tarp personalo skaičiaus (Medijų vadyba – realizuoja 3 dėstytojai, Kultūros ir sporto industrijos – 2 dėstytojai, o Agroverslas – vienas);
- tarp personalo kompetencijos (Medijų vadyba – realizuoja profesorė ir lektoriai, Kultūros ir sporto industrijos – tik lektoriai, o Agroverslas – docentė, turinti vyriausios mokslo darbuotojos kompetencijas);
- tarp tiesioginio ryšio ir sinergijos su kitais studijų krypties dalykais privalomasis dalykas Medijos versle suteikia papildomo pranašumo Medijų vadyba specializacijai.

Konstatuotina, jog aukščiau išvardinti skirtumai nesudaro prielaidų užtikrinti specializacijų kokybinio lygiavertiškumo, vienodų (kokybinių) sąlygų skirtingų specializacijų studentams įgyti to paties lygio žinias ir įgūdžius.

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Susitikimų su Programos rengėjais bei administracija metu buvo pateikti teiginiai, jog nėra visiškai tikslinga 12 kreditų studijų dalykų rinkinius traktuoti kaip pilnavertę specializaciją, tačiau ekspertai linkę remtis Programos aprašu, kuriame 12 kreditų dalykų blokai tiksliai įvardinami „specializacijomis“ (pvz. Aprašo 7 p., 22 p.) Šalia to, atsižvelgiant į programos pristatymą bei pozicionavimą viešojoje erdvėje (https://www.mruni.eu/study_program/verslo-vadyba-marijampoleje/), pabrėžiant specializacijų naudą bei vertę („Programa leidžia studentams rinktis specializacijas, tokias

kaip agroverslas, sporto ir kultūros industrijos arba medijų vadyba, kas suteikia galimybę **gauti giluminių žinių pasirinktoje srityje.**“), kyla pagrįstų abejonų, ar 12 kreditų apimtis yra užtektina giluminėms žinioms tinkamai (kokybiškai) perteikti, o vidutiniam statistiniam studentui jas atitinkamai įsisavinti (ypač atsižvelgiant į tai jog savo dalykine sritimi jos yra kardinaliai skirtingos (pirmiausia- Agroverslas specializacijos kontekste). Tokia situacija sukuria prielaidas iškreipti studentų teisėtus lūkesčius žinių bei įgūdžių kokybei, apimčiai.

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Programa siūlo teminę diferenciaciją per pasirenkamus dalykus: 2 alternatyviai pasirenkamus dalykus (kiekvieną iš 3 alternatyvių dalykų „bloko“ Kultūros ir sporto industrijų, Agroverslo bei Medijų vadybos srityse, dar, Apraše bei Programos viešinimo medžiagoje įvardinamiems kaip specializacijos), bei 2 laisvai pasirenkamų dalykų (kiekvieno dalyko apimtis – 6 kreditai). Studijų struktūra suteikia lankstumo, leidžiančio studentams formuoti individualizuotą mokymosi trajektoriją. Daug dėmesio skiriama perkeltinių kompetencijų, tokių kaip kognityviniai, socialiniai ir asmeniniai gebėjimai, ugdymui. Taip pat programa išsiskiria regioniniu aktualumu, nes jos turinys pritaikytas vietos darbo rinkos poreikiams.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą, Programoje atsisakyta specializacijų, o joms skirti studijų dalykai perkelti į pasirenkamųjų dalykų bloką.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Imitacinių bendrovių pasitelkimas universitetinių studijų praktikai.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Programos specializacijų realizavimo planas nesudaro garantuotų prielaidų atitinkamai studijų kokybei užtikrinti. **Pataisius programą per 10 d. d. tobulintinas aspektas tapo neaktualus.**
2. Tarptautiškumo aspektai yra minimalūs bei fragmentiški.
3. Socialiniai dalininkai yra tik iš Sūduvos regiono ir tai gali riboti pasirinkimą praktikai visoje šalyje ar užsienyje.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

Mokslinė veikla fragmentiška ir silpnai integruota į studijų programą. Studijų programa deklaratyviai įvardija mokslinių tyrimų stiprinimą kaip esminį programos atnaujinimo aspektą, tačiau pateikiami duomenys apie mokslinę veiklą (Aprašo 25-26 p. išvardintos mokslinės publikacijos, bei 27 p. aprašyti tyrimai) yra fragmentiški, nekonkrečiai siejami su studijų kryptimi (ypač su Agroverslo specializacija).

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Dėstytojų gyvenimo aprašymuose aptinkami pavieniai mokslo darbai vadybos srityje, tačiau trūksta aiškos sistemos, kaip mokslinė veikla integruojama į studijų turinį. Nėra aišku, kaip užtikrinamas mokslo ir studijų sąveikos tęstinumas bei strateginis vystymas.

Pastebėta, kad kai kurių dėstytojų CV nurodo publikacijas vadybos ir inovacijų srityje, tačiau išanalizavus studijų dalykų aprašus, nėra informacijos, kaip šios temos įtraukiamos į konkretų studijų dalykų turinį ar baigiamuosius darbus. Toks susietumo trūkumas kelia abejonių dėl mokslo veiklos pakankamumo ir integracijos gilumo. Taip pat keletas dėstytojų turi solidžią mokslinę patirtį, likusios dėstytojų grupės CV rodo arba ribotą mokslo produkciją, arba orientaciją į kitas nei vadyba kryptis (pvz., teisė, švietimas). Daugelis dėstytojų mokslinių interesų apima nacionalinį kontekstą, o tarptautinių publikacijų ir projektų skaičius yra ribotas. Tai kelia klausimą dėl programos atitikties globalioms vadybos mokslo tendencijoms. Dokumentuose nepateikta, kaip bus vertinamas mokslinės ir studijų veiklos sąveikos efektyvumas – nei kokybiniais, nei kiekybiniais rodikliais. Tai rodo, kad trūksta strateginio požiūrio į mokslinę veiklą kaip studijų kokybės dedamąją.

- *Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.*

Studijų plane (1 priedas) galima rasti tam tikrus bandymus įtraukti šiuolaikines temas, kaip „Informacinės technologijos ir dirbtinis intelektas versle“. Vis dėlto bendra programos struktūra rodo tradicinį požiūrį, mažai dėmesio skiriant naujausiems vadybos mokslo pasiekimams, tokiems kaip skaitmeninė transformacija, tvarumo vadyba ar duomenų analizė. Moduliai, kaip „Ekonomikos teorija“, „Verslo matematika“, „Verslo teisė“, išlieka tradiciniai, be integruotų dabartinių vadybos iššūkių analizės, pvz., ESG (*Environmental, Social, Governance*) principų taikymo ar dirbtinio intelekto valdymo etikos aspektų.

Trūksta nuoseklaus atnaujinimo mechanizmo, grįsto naujausių tyrimų rezultatų integravimu. Dėstytojų moksliniai tyrimai ne visada atitinka studijų krypties aktualijas ir neatspindi naujausių tendencijų vadybos srityje. Nėra nurodyta, koku periodiškumu ar remiantis kokiais šaltiniais programos turinys yra peržiūrimas. Be šio mechanizmo neįmanoma užtikrinti, kad studijų turinys nuolat atspindėtų naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus. Nepaisant programos Universiteto lygmens ambicijų, joje stokojama dalykų, orientuotų į verslo inovacijų generavimą, startuolių ekosistemų valdymą, skaitmeninio verslo modelių vystymą ar duomenų analizės taikymą verslo sprendimų priėmimui. Tokie įgūdžiai yra būtini šiuolaikinėje vadybos praktikoje ir vis labiau akcentuojami akademiniam diskurse.

Studijų turinyje neatsispindi esminiai tarptautiniai vadybos konteksto iššūkiai, tokie kaip geopolitinių veiksnių įtaka verslui, tiekimo grandinių tvarumo problematika, dirbtinio intelekto, automatizacijos ir skaitmeninių technologijų poveikis organizacijų veiklai, veiklos rezultatams. Tarptautinėje vadybos mokslo erdvėje jos laikomos kritiškai svarbiomis

kompetencijomis, formuojančiomis ateities vadybininkų pasirengimą globaliems iššūkiams. Nepaisant aukščiau pateiktų pastabų galima konstatuoti, jog Programa orientuota į universitetinio lygmens studijas, aiškiai deklaruodama siekį stiprinti mokslinį dėmenį.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Aiškiai išreikštas siekis stiprinti mokslinę dimensiją, pagrįstas specialiai skiriamais ištekliais (Marijampolės kolegijos integravimo į MRU projekto rėmuose).

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Dalykų turinys dažniausiai grindžiamas tradiciniu požiūriu, stokojama šiuolaikinių vadybos temų.
2. Dėstytojų dalyvavimas tarptautiniuose tyrimuose ar projektuose yra labai ribotas.
3. Silpnas mokslinių tyrimų ir studijų sąveikos pagrindimas, mažinantis programos konkurencingumą.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Studentų priėmimą numatyta vykdyti LR teisės aktuose numatyta tvarka, o minimalų konkursinį balą nustato MRU Senatas (Programos vertinimo metu konkursinis balas 2025m. priėmimui dar nebuvo paskelbtas). Visa aktuali informacija apie studijų programą bus skelbiama ir viešai prieinama Akademijos internetinėje svetainėje. Galima teigti, kad studentų priėmimo procesas yra aiškus bei viešas.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Programos dokumentacija, vizito metu surinkta papildoma informacija rodo, kad nors universitetas veikia pagal bendrą pripažinimo sistemą, programos lygmeniu, kol kas (jos nepradėjus vykdyti) šios procedūros nėra integruotos ir viešai aprašytos. Universiteto lygmeniu yra aprašytos užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimo tvarkos. Užsienio kvalifikacijų vertinimo ir akademinio pripažinimo paslauga teikiama be papildomos įmokos, kaip stojimo į MRU procedūros dalis. Studijų kreditų pripažinimas vyksta pagal Universiteto nustatytas taisykles. Studijų rezultatai įskaitomi be apribojimų, jei yra suderinami su MRU vykdomomis studijomis. Kitu atveju asmuo vis tiek turi teisę teikti studijų rezultatų įskaitymo prašymą. „Erasmus +“ mainų metu pasiekti studijų rezultatai yra pilnai pripažinti. Studentas gali siekti, kad būtų pripažintos jo kompetencijos, įgytos:

- darbinėje veikloje,
- neapmokamame ir (ar) savanoriškame darbe ar praktikoje,
- trumpalaikių ar ilgalaikių stažuočių, kursų, seminarų, projektų, parodų ir kt. metu,
- mokantis savarankiškai

- kitoje veikloje.

MRU turi neformaliuotu ir (ar) savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimo ir pripažinimo nuostatus, kuriuose nurodyti reikalavimai kandidatui, kompetencijų vertinimo ir pripažinimo principai ir sąlygos bei vertinimo proceso organizavimas.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Programos apraše minima Universiteto teikiama parama, tačiau konkrečių duomenų apie Padalinyje (Sūduvos akademijoje) teikiamas paslaugas pateikta tik minimali informacija, susitikimų vizito metu ir išimtinai susijusi su buvusios organizacijos (Marijampolės kolegija) gerąja praktika. Ekspertai yra susipažinę su Padalinio transformacijos (iš Marijampolės kolegijos į Sūduvos akademiją) periodu, procesu, tad tenka daryti prielaidą jog Universiteto geroji praktika bus tinkamai perkelta į Padalinį, kuriame šiuo metu dar trūksta informacijos apie Akademijoje prieinamą psichologinį konsultavimą, (planuojamą) akademinę mentorystę pirmo kurso studentams, (planuojamą) akademinę mentorystę tarptautiniams studentams, paramą neįgaliesiems, karjeros paslaugų prieinamumą regione.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Programos apraše yra numatytas studentų bendravimo skatinimas su studijų programos vadovu, studijų vadybininku. Pirmakursiams studentams planuojama adaptacijos programa, kurios metu organizuojami informaciniai susitikimai su Padalinio atstovais. Siekiant sėkmingos integracijos, pirmakursiams studentams numatyta skirti studentus-mentorius, tačiau nepastebėta numatytų dėstytojų-mentorių, kurie stebėtų studentų pažangumą, integracijos proceso sklandumą.

Apraše nurodoma, kad informaciją planuojama skelbti IS sistemoje ir viešai. Susitikimo su ekspertais metu buvo įvardinti komunikacijos kanalai, tokie kaip vizitai į mokyklas, socialiniai tinklai, televizija.

Pagrindiniai srities išskirtinumas:

1. Universitete taikomas individualus požiūris į studentų poreikius, todėl akademinė parama teikiama individualizuotai.
2. Programos studentams numatyta galimybė gauti „motininio“ Universiteto lygio paramą (stipendijos, mobilumo galimybės, bendra infrastruktūra).

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Neaiški paramos sistemos adaptacija bei perkėlimas konkrečiai Padaliniui (Sūduvos akademijai).
2. Nepateiktas planas, kaip pritraukti ir informuoti regiono abiturientus apie naują studijų programą.
3. Trūksta konkretumo, kaip į programos lygmenį bus perkeltos pripažinimo procedūros (neformalus mokymasis, užsienio kvalifikacijos).

4. Trūksta aiškaus, struktūrizuoto procesinio požūrio apie studentų konsultavimą, mentorystės modelį ar individualizuotą pagalbą.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Programos apraše pasigesta konkrečių, aiškių priemonių ar mechanizmų, kurie padėtų studentams, atsilikusiems nuo studijų tempo, siekti pažangos. Ekspertai pasigedo konkrečių pavyzdžių, kaip studijų procesas realiai individualizuojamas pagal studentų poreikius (pvz., dirbančių studentų, tėvų, dirbančių logistikos sektoriuje). Konstatuojamas konkrečių, aiškių priemonių ar mechanizmų, kurie padėtų studentams, atsilikusiems nuo studijų tempo, siekti pažangos, numatymo trūkumas.

Studijoms skirtas laikas yra tinkamai paskirstytas, numatyta, kiek valandų skiriama savarankiškam bei kontaktiniam darbui. Programos absolventai galės studijas tęsti antroje pakopoje.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Universitete yra įdiegtos bendrosios prieinamumo politikos nuostatos, remiamasi LR teisės aktais dėl studijų prieinamumo. Universitetas dalyvauja įtraukties projektuose (pvz., studijų prieinamumo plėtros).

Nepaisant to, jog ekspertai, vizito metu buvo supažindinti su Padalinio planais persikelti į naujas patalpas, atitinkančias šiuolaikinius prieinamumo standartus, duotuoju, vertinimo momentu konstatuotina, jog Programos apraše pasigendama informacijos apie infrastruktūros pritaikymą Akademijoje: nėra duomenų apie lifto prieinamumą, kompiuterizuotas darbo vietas, vaizdo/garso transkripcijos priemonės. Nenurodyta, kokie konkretūs individualūs mokymosi pritaikymai yra prieinami studentams su negalia ar iš socialiai jautrių grupių. Dalis trūkstamos informacijos buvo pateikta vizito metu, pristačius bibliotekoje, skaitykloje esančias sąlygas bendruomenės nariams turintiems regėjimo negalią, pagalbinių laiptų kopiklį ir kitas bazinius minimalius poreikius tenkinančias priemones bei sprendimus.

Galima konstatuoti, jog padalinys vykdo negalios proceso koordinavimą, kurio metu išsiaiškinami studentų individualieji poreikiai. Akademijoje yra įkurtos darbo vietos studentams su regos arba klausos negalia, tačiau vizito metu išsiaiškinta, kad jos nėra dažnai naudojamos dėl poreikio nebuvimo. Tvarkaraščiai sudaromi atsižvelgiant į grupės studentų individualius poreikius. Yra galimybė parengti individualius studijų planus, kurie leistų studentams mokytis savu tempu.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

Universitetas turi akademinio sąžiningumo politiką, elgesio kodeksą, apibrėžtą plagijavimo ir pažeidimų nagrinėjimo tvarką, deklaruojama lygybės ir tolerancijos principai. Programos lygmeniu neaprašyta, kaip šias politikas planuojama įgyvendinti praktikoje (pvz., kokios konkrečios priemonės taikomos plagijavimo atveju, ar dėstytojai naudoja automatizuotas tikrinimo sistemas). Konstatuotina informacijos trūkumas apie prevencines veiklas (pvz., akademinės etikos mokymai pirmakursiams, etikos seminarai). Vizito metu surinkta faktinė informacija šiuo klausimu yra išimtinai susijusi su buvusios organizacijos (Marijampolės kolegija) gerąją praktika.

Pažymėtina, jog pačiame Akademinės etikos kodekse nėra nurodytos nuobaudos už akademinės etikos nesilaikymą, nėra aprašyta, kuris Universiteto organas sudaro skundų nagrinėjimo komisijas. Neatmetama tikimybė jog šia klausimai yra išaiškinti kituose, papildomuose dokumentuose, tačiau būtent dėl skirtingų dokumentų gausos, nesant galimybės naudotis „vieno langelio principu“ susisteminta informacija, kyla pagrįstos abejonės, ar studentai gali būti tinkamai informuojami, kokių veiksmų gali imtis, susidūrę su akademinės etikos kodekso pažeidimais semestro eigoje.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Universitete yra reglamentuotas apeliacijų teikimo ir svarstymo mechanizmas (el. forma, terminas, sprendimo peržiūra), tačiau trūksta informacijos, kaip šios procedūros planuojamos perkelti į Padalinį (vizito metu surinkta papildoma informacija didžiąja dalimi buvo apie buvusios organizacijos (Marijampolės kolegijos) gerąją patirtį).

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Universitete įdiegta integrali institucinė etikos, įtraukties ir sąžiningumo sistema;
2. Studentams sudarytos formalios lanksčios galimybės kreiptis, skųsti ir naudotis parama.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Trūksta personalizuotų mokymosi sprendimų, atsižvelgiančių į studentų socialinę padėtį ar darbo aplinkybes.
2. Trūksta struktūrizuoto skundų dėl akademinės etikos pažeidimų fiksavimo bei nagrinėjimo proceso aprašymo.

2.5. DĖSTYTOJAI

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Vertinamos studijų programos vykdymui planuojama pasitelkti 34 dėstytojus, iš kurių 21 (62 proc.) turi mokslinį laipsnį socialinių, humanitarinių, ekonomikos ir informatikos

mokslų srityse (jų tarpe 11 profesorių, 10 docentų). Universiteto teigimu, „programos krypties dalykus vykdys 19 nuolatinių dėstytojų, dirbančių ne mažiau kaip pusę etato ir ne mažiau kaip 3 metus MRU, ir tai yra 65,5 % visų dėstytojų, dėstysiančių Vadybos krypties studijų dalykus.“ Visas programą realizuosiantis akademinis personalas atitinka arba viršija minimalius Vadybos studijų kryptyje dirbsiančių dėstytojų ir mokslininkų kvalifikacijos reikalavimus, apibrėžtus MRU 2024 m. balandžio 30 d. Senato nutarime Nr.1SN-30. Universitetas pabrėžia akademinio personalo parengtų tarptautinių publikacijų skaičius, viršijančius minimaliuosius keliamus reikalavimus, tačiau nepaisant teigiamos statistikos, individualūs Programos dėstytojų pasiekimai bei mokslinės veiklos rezultatai yra fragmentuoti, netolygūs (nuo pasiekimų patenkančių tarp tarptautinių lyderių (pagal cituojamumą, publikacijų skaičius) iki vos minimalius reikalavimus tenkinančių). Atsižvelgiant į konkrečią Padalinio situaciją (Marijampolės kolegijos reorganizavimą į Sūduvos akademiją), Universiteto skiriamas pastangas bei išteklius Padalinio akademinio personalo kvalifikacijai, galima tikėtis ateityje ženkliausios situacijos pagerėjimo. Personalo sudėtis ir sąranga atitinka nustatytą reikalavimą, ne mažiau kaip 50% pirmosios pakopos universitetinių studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai (faktinis rodiklis yra 63%). 19 Programos dėstytojų yra organizacijų bei kitokių organizacinių darinių nariais, 9 įsitraukę į mokslinių žurnalų veiklas, 10 dėstytojų 2022-2024m. buvo įsitraukę į tarptautines (pagrindė Erasmus+) veiklas. Pažymėtina, jog Programos aprašo 47 p. pateikiamas teiginys „Programoje dėstantys dėstytojai yra savo srities žinovai, pripažinti ekspertai, suprantantys *Transporto logistikos* specifiką,...“ neturi tiesioginių, loginių sąsajų su vertinamos programos procesu. Įvertinus Universiteto pateiktą informaciją galima daryti išvadą, jog nepaisant kvalifikacijos netolygumų planuojamų vykdyti specializacijų dėstytojų tarpe, ketinamos vykdyti studijų programos akademinis personalas tenkina kiekybinius bei bazinius kokybinius reikalavimus reikalingus studijų programos realizavimui.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Universitete veikia MRU Socialinių inovacijų tyrimų tinklas MRU_LAB, suteikiantis reikiamą infrastruktūrą moksliniams tyrimams atlikti ir taip tobulinti akademinės kompetencijas. Teigiama, jog šiam tinklui priklauso dauguma Programos dėstytojų.

Universiteto sudaromas sąlygas dėstytojų kompetencijoms tobulinti galima sąlyginai suskirstyti į 4 grupes:

1. Skatinimas pasitelkti išorinius finansavimo šaltinius (Erasmus+; NordPlus; DAAD; Fulbright Scholar; LINO LT) personalo mobilumui (stažuotėms).
2. Vidiniai Universiteto rengiami mokymai bendrųjų ir pedagoginių kompetencijų (tyrimų metodika, projektų valdymas, koučingas ir kt.), kėlimui; Išskirtina specialiai akademinio personalo reikmėms Moodle platformoje sukurta unifikuota mokymų platforma (atskirta nuo studijų platformos), kurioje organizuojami mokymai dėstytojams.

3. Reikalavimų kompetencijų kėlimui susiejimas su sutartiniais įsipareigojimais (privalomas kompetencijų kėlimo plano parengimas (ir vykdymas); reikalavimas turėti publikacijų leidiniuose, įtrauktuose į „WoS“ ar „Scopus“ duomenų bazes ir turinčių nenulinius IF / SJR / SNIP citavimo indeksus).
4. Taip pat Universitetas turi vidinę, intranete veikiančią informacinę sistemą, skirtą personalo kompetencijų kėlimo klausimams. Veikia Mokslo ir inovacijų centras bei jame esantis Projektų skyrius, užsiimantis informacijos sklaida.

Sudarytos sistemiškumo požymių turinčios sąlygos dėstytojų kompetencijoms tobulinti, ką pateiktais faktais patvirtino ir susitikime dalyvavę dėstytojai. Įvertinus pateiktą Programos apraše informaciją galima konstatuoti, jog akademinio personalo kompetencijos ir jų tobulinimas orientuojamas į pedagogines veiklas (dominuoja projektinė veikla Erasmus+; NordPlus; DAAD; Fulbright Scholar; LINO LT programų rėmuose, bendrųjų kompetencijų tobulinimas (tyrimų metodika, projektų valdymas, koučingas ir kt.)), o MTEP veiklos, nepaisant turimos infrastruktūros, apsiriboja įsitraukimu į mokslo žurnalų, (kurių sąrašė nedominuoja į WoS“ ar „Scopus“ duomenų bazes įtraukti ir turintys nenulinius IF / SJR / SNIP citavimo indeksus) redkolegijas. Susitikimo su programos dėstytojais metu buvo pateikta informacija bei konkretūs faktai apie akademinio personalo įsitraukimą taip pat ir į MTEP veiklas, tarptautinius projektus, tačiau paminėtieji pavyzdžiai tiesioginio sąryšio su verslo vadyba ir, juo labiau su pristatytomis programos specializacijomis, neturi.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Turimas MRU Socialinių inovacijų tyrimų tinklas MRU LAB.
2. Specialiai akademinio personalo reikmėms Moodle platformoje sukurta unifikuota mokymų platforma.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. MTEP kompetencijų intensyvesnis vystymas.
2. Aktyvesnis įsitraukimas į mokslo projektų vykdymą.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Vizito metu ekspertai buvo supažindinti su biblioteka, auditorijomis, laboratorijomis bei mokymosi (įskaitant kompiuterines klases) ir savarankiško darbo erdvėmis skirtomis mokymo procesui. Pateikti laboratorijų užimtumo grafikai, kurie leidžia įsitikinti išteklių naudojimu. Nepaisant tinkamo laboratorijų išnaudojimo, konstatuotina jog nėra tiesioginio loginio ryšio tarp aplankytų laboratorijų paskirties su Programos specializacijomis (ypač Agroverslo specializacija).

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Biblioteka papildyta dėstomiems dalykams aktuali literatūra bei studentams suteiktos prieigos prie Universiteto (MRU) duomenų bazių. Atsižvelgiant į socialinių partnerių suteikiamą infrastruktūrą praktinėms veikloms bei išvykstamosioms paskaitoms galima teigti, jog Universiteto ir jo Padalinio valdomi materialieji ištekliai yra tinkami efektyvaus mokymosi proceso užtikrinimui.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Programos apraše nenurodytas aiškus išteklių plėtros ar atnaujinimo planas. Nėra aiškumo, ar buvo atliktas materialinių išteklių įsivertinimas prieš teikiant Programą akreditacijai, kokios numatomos investicijos per pirmus 3 metus, ar numatyti konkretūs įsipareigojimai iš Universiteto ar vietos savivaldos institucijų. Šias pagrįstas abejones dėl ilgalaikio programos infrastruktūrinio užtikrinimo (ypač turint omenyje, kad regioninis padalinys turi ribotus fizinius išteklius ir nėra paminėta nei viena specializuota mokymosi priemonė), didžiąja dalimi išsklaido informacija iš bendrojo Marijampolės kolegijos integravimo į MRU plano, kuriame yra skirtas finansavimas Padalinio materialiosios infrastruktūros atnaujinimui bei pertvarkai. Bibliotekos fondas atnaujinamas kasmet, studentai skatinami naudotis elektroninėmis knygų versijomis.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Padalinio galimybės tinkamai pasinaudoti nutolusia pagrindinio Universiteto infrastruktūra.
2. Į praktines veiklas orientuotos mokomosios laboratorijos.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Perspektyvinio Padalinio materialijų išteklių planavimo ir valdymo plano nebuvimas.
2. Bendradarbiavimo su socialiniais partneriais materialijų išteklių pasinaudojimo srityje tinkamas įforminimas bei valdymas.
3. Socialinių dalininkų tinklą reikia plėsti šalies ir tarptautiniu mastu.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Studijų kokybės užtikrinimo sistemos stiprybė yra ta, kad ji išsamiai aprašyta ir formaliai pagrįsta Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatomis (ESG, 2015). Dokumentuose aiškiai apibrėžtos kokybės valdymo funkcijos, paskirstytos tarp skirtingų struktūrinių vienetų – Senato, rektorato, akademinių padalinių, komitetų bei kitų atsakingų institucijų. Tai rodo, jog instituciniu lygmeniu kokybės užtikrinimo architektūra yra sistemiškai suformuota, o teorinis pagrindas sudarytas.

Kokybės užtikrinimo sistemos įgyvendinimas konkrečios Programos lygmenyje aprašytas labai abstrakčiai: nėra aišku, kokie konkretūs rodikliai, analizės įrankiai ar duomenų šaltiniai yra naudojami programos vertinimui. Nenurodyta, kas konkrečiai analizuoja studentų apklausų rezultatus, kaip formuluojami veiksmai, ar šie rezultatai realiai paveikia programos tobulinimą. Neaprašytas planuojamos vykdyti Programos ciklinis kokybės valdymo procesas (planavimas – įgyvendinimas – vertinimas – tobulinimas) – kaip rekomenduoja ESG 1.1 ir 1.9 punktai. Nėra vidinių ar išorinių kokybės auditų rezultatų ar planų, tad sistemos veiksmingumo vertinimą ekspertai atliko bendrųjų universiteto reglamentuojančiųjų dokumentų ir planų pagrindu.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Socialinių dalininkų įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą stiprybė yra ta, kad dokumentuose aiškiai deklaruojama studentų, darbdavių ir alumnų dalyvavimo svarba studijų kokybės gerinimo procese. Į studijų kryptių komitetų sudėtį įtraukiami įvairių pakopų studentų, dėstytojų, socialinių partnerių ir absolventų atstovai, taip užtikrinant formalų atstovavimą. Taip pat pažymėtinas bendradarbiavimas su verslo įmonėmis ir viešojo sektoriaus atstovais, kurie dalyvauja baigiamųjų darbų vertinime, siūlo aktualias temas, skiria praktikos mentorius. Periodiškai vykdomos apklausos, apskritojo stalo diskusijos ir kitos konsultacinės formos parodo institucijos intenciją palaikyti nuolatinį dialogą su suinteresuotosiomis šalimis.

Vertinant šio proceso veiksmingumą, akivaizdu, kad įtraukimas dažnai išlieka epizodinis ir fragmentiškas. Nors aprašoma daug įvairių veiklų, trūksta aiškos sistemos, kaip socialinių dalininkų pateikti siūlymai yra vertinami, dokumentuojami ir integruojami į realius studijų programos pokyčius. Taip pat neatskleistas procesas kaip dažnai ir koku formatu vyksta šis grįžtamasis ryšys, kaip užtikrinamas jo tęstinumas. Nepaisant susitikimo su socialiniais partneriais metu surinktais įrodymais kad jie dalyvavo Programos rengimo veiklose, galima teigti, kad nors socialinių partnerių įtraukimas ir yra pastebimas, jo praktinis poveikis studijų kokybei lieka ribotas ir nepakankamai struktūrizuotas, dokumentuotas.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Universitetas turi instituciniu lygmeniu veikiančią studijų kokybės sistemą, kuri teoriškai apima grįžtamąjį ryšį, rezultatų stebėseną ir kokybės priežiūrą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Kokybės valdymo procesų detalizavimai bei adaptavimas prie Padalinio poreikių (kas atsakingas už kokybės stebėseną, kokie rodikliai taikomi, kaip sistemingai vertinami duomenys, kaip pastabos tampa konkrečiais sprendimais dėl programos tobulinimo).
2. Studentų ir socialinių partnerių įtraukimo modelio struktūrizavimas: trūksta jų dalyvavimo priimant sprendimus ir vertinant pokyčius.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

Tikslinti Programos sandaros apibūdinimo bei viešinimo turinį, atsižvelgiant į 3 pateiktų specializacijų netolygumą, numatant vieną iš alternatyvų:

- 3 pasirinkimus – Kultūros ir sporto industrijos, Agroverslas, Medijų vadyba, kurie skirtingose Aprašo dalyse nurodomi kaip „specializacija“, „alternatyva“, ar „alternatyviai pasirenkami dalykai“ įvardinti pasirenkamaisiais dalykais; arba
- atitinkamai išplėtoti (padidinant kreditų apimtį), suvienodinant tiek kiekybiniais, tiek kokybiniais aspektais (dėstančio personalo skaičius, kvalifikacija, naujų dalykų nuoseklumo bei tinkamos integracijos į Programą pagrindimas ir t.t.) visus 3 pasirinkimų blokus, tokiu būdu juos transformuojant į pilnavertę Programos specializaciją.

Rengėjams per 10 d. d. terminą pakoregavus Programos aprašą ir panaikinus planuotas vykdyti 3 specializacijas ši pastaba tapo neaktualia.

Kitos rekomendacijos:

1. Ženkliai intensyvuoti bei stiprinti Programos dėstytojų mokslines veiklas, ypač Agroverslo vadybos srityse skatinant publikacijas tarptautiniuose leidiniuose.
2. Nuosekliai ir skrupulingai perkelti bei adaptuoti Universiteto kokybės valdymo proceso aspektus (studentų priėmimo ir paramos, studijų proceso, kokybės užtikrinimo ir viešinimo) į Padalinio veiklas (Programos lygmenį).
3. Tinkamai formalizuoti bendradarbiavimą su socialiniais dalininkais, leisiantį tvariai bendradarbiauti tiek Programos valdyme, jos kokybės užtikrinime, tiek partnerių materialiosios bazės pasitelkime studijų procese.
4. Parengti Programos tarptautinimo perspektyvinį planą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Mykolo Romerio universiteto Sūduvos akademijos ketinama vykdyti studijų programa *Verslo vadyba* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	3
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	2
3	Studentų priėmimas ir parama	3
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	3
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	20

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovas:

doc. dr. Giedrius Romeika

Mokslo laipsnis, vardas, pavardė, parašas